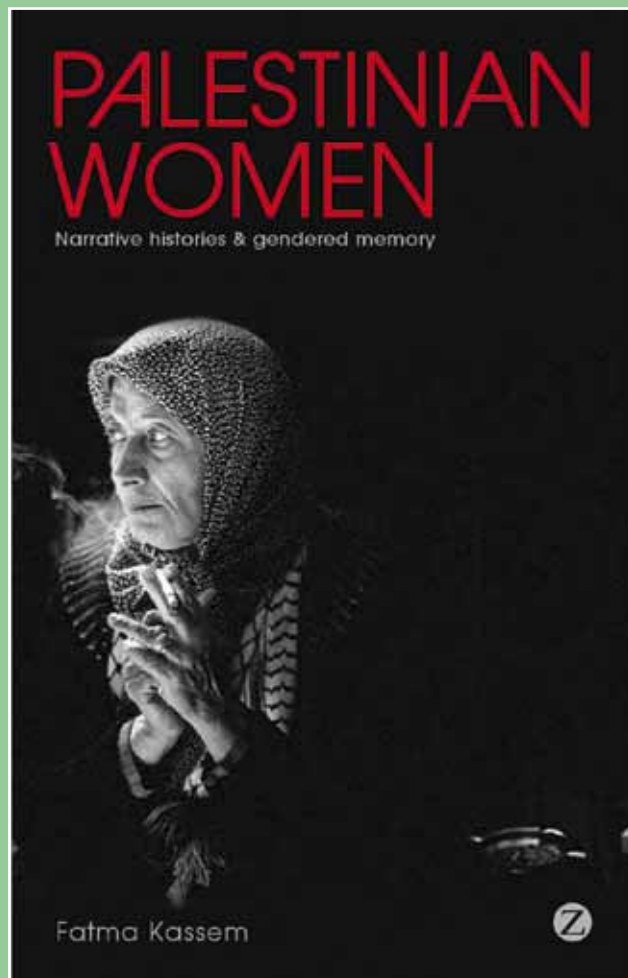

Met moed onderzocht,
geschreven én gepubliceerd

al-watan - 't-thuis

HET EERSTE BOEK WAARIN GEWONE
PALESTIJNSE VROUWEN ZICH UIT SPREKEN
OVER GEBEURTENISSEN WAAR ZIJ IN 1948
IN ISRAËL BIJ AANWEZIG WAREN.

JUNI
2011
NUMMER 48

TEN GELEIDE

Het is juni 2011 en Contactbrief 48 ligt weer voor u. Op de voorkant een foto van de omslag van *Palestinian Women*, het in maart verschenen boek van Fatma Kassem. Zij is één van onze contactpersonen in Israël. De Stichting steunde haar financieel tijdens haar promotie bij het vertalen van het Arabisch naar het hebreuws. In de afgelopen twee jaar schreef zij op basis van haar onderzoek dit boek. Ook hier gaven we een financiële bijdrage voor de vertaalkosten en kwam deze Engelse uitgave tot stand.

Palestinian Women is het eerste boek waarin gewone Palestijnse vrouwen vertellen over wat zij in 1948 als jong meisje zagen en meemaakten. Fatma interviewde 20 vrouwen, nu ongeveer 80 jaar oud, en citeert hun levensverhalen letterlijk.

Van 21 juni tot 1 juli is Fatmeh in Nederland op uitnodiging van de Stichting. Zij zal in verschillende plaatsen een lezing geven in het kader van de presentatie van haar boek en vragen naar aanleiding van deze historische uitgave beantwoorden. Kijk op onze website voor de meest actuele informatie: www.friends-nazareth.nl

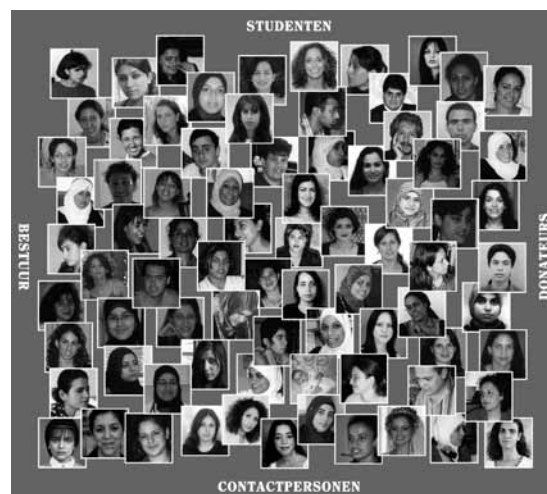
Verder informeren studenten u over hun studie, hun leven en de vragen waar zij zich mee geconfronteerd zien. Stuk voor stuk persoonlijke, leuke en indrukwekkende verhalen.

De Arabische lente houdt Bas in zijn column bezig. Hij weet niet zo goed wat hij er van moet vinden, krijgt er geen grip op zoals hij schrijft. Wij juichen toe dat mensen nu durven op te komen voor hun mensenrechten.

Bas heeft graag reacties: u bent hiertoe van harte uitgenodigd.

Het bestuur geeft aandacht aan het vastgestelde beleidsplan 2011-2015 en het afscheid van Ad Mol als penningmeester van de Stichting.

Samengevat: allemaal activiteiten in het kader van het studiebeurzenproject. Wij rekenen ook dit jaar weer op uw steun.

Keys to the future

Turning a key
you can close a door
and leave the past behind you
in that key you carry the past

Turning a key
you can open a door
to education and awareness
as a Palestinian woman in Israel

Turning such keys
women themselves can open the doors
to their own futures

Vertaling: Elly Baake

INHOUDSOPGAVE

NUMMER 48

- blz. 1 Met vertrouwen samen verder
- blz. 2 Palestijnse zaak is voor mij een zaak van rechtvaardigheid
- blz. 6 Studiebeurzenproject: zeven afstudeerders in juli 2011
- blz. 12 Column Bas

Met vertrouwen samen verder

2010 is positief afgesloten en via het toegestuurd jaarverslag bent u al eerder geïnformeerd over de financiële stand van zaken en de inhoudelijke activiteiten van het jubileumjaar. Het bestuur kijkt met een goed gevoel terug op '25 Jaar Stichting Vrienden van Nazareth'. Aan de viering van het jubileum hebben wij goede herinneringen. De aanwezigheid van twee van onze studenten, Lana en Lobna, droeg daar zeer aan bij.

In de vergadering van 6 april jl. is het beleidsplan 2011-2015 vastgesteld. Uiteraard staan alle activiteiten in het kader van het studiebeurzenproject. Het bestuur heeft vier speerpunten voor ogen:

- Fondswerving, publiciteit en communicatie t.b.v. het Studiebeurzenproject.
- De toekenning van minimaal tien studiebeurzen per jaar.
- Partnership: de opbouw van de samenwerking met Sana Foundation in Israël.
- Publiciteit over 'het andere Israël' en verantwoording over de activiteiten, via de Contactbrief en de website.

Uitgewerkt worden nog de ontvangen ideeën tijdens de Vriendenbijeenkomst in oktober 2010. De promotie van het boek van Fatma Kassem is hier in 2011 onderdeel van.

Dit alles vanuit het motto: *Met vertrouwen samen verder tegen verdrukking in.*

Afscheid van onze penningmeester

In de vergadering van 6 april jl. hebben we afscheid genomen van Ad Mol, onze penningmeester. Ad had eind 2009 aangegeven na negen jaar bestuurslidmaatschap te willen stoppen, maar niet nadat boekjaar 2010 zou zijn afgerond. In september 2002, na het overlijden van Wilfried Kok, trad Ad vervroegd tot het bestuur toe. Het bestuur liet in die tijd 'Vrienden' en donateurs weten dat het niet de vraag was of we als Stichting door zouden gaan, maar hoe we dat zouden gaan doen. Ad heeft daar een belangrijke bijdrage aan geleverd. Hij is geboeid door de werkwijze van de Stichting en voelde de uitdaging om aan de slag te gaan binnen de mogelijkheden die er toen waren. Hij wilde onderzoeken in hoeverre nieuwe fondsen voor studiebeurzen te vinden waren. In Gerry vond het bestuur een goede administrateur, met wie Ad plezierig samenwerkte. Deze werkwijze zal het bestuur zeker voortzetten.

Ad had veel ideeën en werd aanstichter van een brainstormbijeenkomst waarin met een zevental externen, bekende en onbekende van de Stichting, de toekomstlijn werd verkend. Een jaar later werden in een workshop onder leiding van twee medewerkers van Pentascope, de uitgezette lijnen concreet gemaakt en ontstond een activi-

teitenplan. Het bestuur bouwde dit vervolgens uit tot het activiteitenplan 2004 – 2010. Daarna heeft de Vriendenconstructie verder vorm gekregen. Vrienden wordt bijvoorbeeld gevraagd de Stichting onder de aandacht te brengen van familie en bekenden. Dat levert ieder jaar weer bijzondere giften op.

Ad spitte het Fondswervingboek door en bestuursleden gingen op pad. We slaagden er samen ieder jaar opnieuw in de minimale doelstelling van tien studiebeurzen per jaar ruim te halen. Intussen staat het partnership met Sana Foundation in de steigers.

De Vriendenbijeenkomsten zijn voortgekomen uit de wens de 'Vrienden' directer te betrekken bij het werk van de Stichting en op deze wijze ook verantwoording af te leggen als bestuur. Juist deze ontmoetingen, vaak met studenten of contactpersonen uit Israël, werden een stimulans en inspiratiebron om vol te houden. We leerden in deze afgelopen jaren strak plannen. Met elkaar lukte het alle jaren om vóór 1 maart het Jaarverslag en de financiële jaarverantwoording gereed te hebben.

Op dit moment zijn wij op zoek naar een nieuwe penningmeester. We hebben er vertrouwen in dat dit gaat lukken. Wij blijven in 2011 de ingeslagen weg volgen met inmiddels drie nieuwe bestuursleden erbij, De Palestijnse studenten in Israël zijn onze studiesteun meer dan waard.

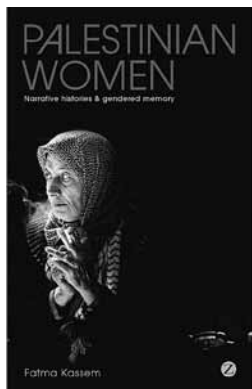
Ad, bedankt.

Willem Arts bedankt Ad Mol.

Palestijnse zaak is voor mij een zaak van rechtvaardigheid

Fatmeh Kassem

Op 24 februari is mijn eerste boek *“Palestinian Women: Narrative histories and gendered memory,”* gepubliceerd door Zed Books. Veel tegenstrijdige gevoelens en gedachten overspoelden mij toen. Allereerst was daar een heel groot enthousiasme en vreugde vermengd met trots – in stilte zei ik tegen mijzelf: ‘het is je gelukt’. Ik was trots op mijn persoonlijk succes. Dit gevoel duurde echter niet lang; de angst die steeds bij me was sinds ik mijn onderzoek begon, kwam spoedig in alle hevigheid terug. Deze angst komt voort uit mijn positie als Palestijnse, vrouw, moeder, zus en academica, die haar leven vreedzaam, fatsoenlijk, betekenisvol en tevreden wil leiden. Uit eigen ervaring weet ik dat dit soort angst mijn energie opslurpt. Daarom ben ik er ooit toe overgegaan hulp te zoeken om met deze gevoelens om te gaan, hen te overwinnen, hen niet mijn leven laten beheersen en verlammen.

De eerste reactie op het boek kwam thuis bij mijn gezin. Ik gaf mijn oudste kinderen de recensies die op de kaft van het boek staan, te lezen. Nadat mijn oudste zoon de volgende opmerking van een recensent gelezen had – *Kassem geeft deze vrouwen niet alleen hun stem terug, maar helpt ons op moedige wijze via haar eigen moeilijkheden als academica te begrijpen waarom Israël hun stilzwijgen wil laten voortduren* – was zijn allereerste reactie: ‘Mam, vind jij jezelf moedig?’ ‘Dat hangt ervan af hoe je dapperheid of moed definieert’, zei ik. ‘Als je mijn definitie van dapperheid of moedig zijn accepteert, namelijk iemand die zijn of haar eigen angst overwint en handelt, ja, dan ben

ik, in die betekenis soms moedig, denk ik. Mijn tweede zoon vroeg mij boos: ‘Heb je aan ons gedacht voor jij je boek schreef?’ ‘Ja natuurlijk’, antwoordde ik kalm, aarzelend en ik zei: ‘Je stelt mij deze vraag vanaf het moment dat ik mijn onderzoek begonnen ben.’

Het was voor mij erg interessant om de aarzeling en angst van mijn zonen te vergelijken met de verbale steun en blijdschap van mijn dochters. Ik begrijp nog niet goed waar het verschil in deze reacties vandaan komt, maar ik zal daar zeker over gaan nadenken en het later gaan inzien.

In de week dat mijn boek uitkwam, kwam een groep vrouwen – Palestijnse en Joods-Israëlitische –

Willem Arts, Fatmeh Kassem, Hanneke Heisterkamp - van Wijk en Els Schots.

In 2009 spraken we met Fatmeh Kassem over het schrijven van haar boek *“Palestinian Women”*.

bijeen om te bespreken hoe wij een samenwerkingsverband konden stimuleren ter ondersteuning van vrouwen. Een van mijn Joods-Israëlische vriendinnen informeerde naar het boek. Ik gaf een hele korte inleiding over de inhoud. Hierop volgde een discussie over hoe het de uiteenlopende politieke opvattingen van de vrouwen zou kunnen beïnvloeden. In het bijzonder de Joods-Israëlische vrouwen die een rechts standpunt hebben, omdat het niet een conventioneel boek is en een kritisch opvatting uitdraagt.

Tijdens het gesprek zei een van mijn Joods-Israëlische collega's tegen mij: 'O, jee, je bijt in de hand die je voedt.' Ik antwoordde vriendelijk dat als ik dat al niet meerdere malen in mijn leven zou hebben gedaan, ik vandaag niet hier zou zijn; ik zou niet de Fatmeh zijn van wie ik houd en op wie ik trots ben. Ik heb in mijn moeders hand gebeten en haar verraden door tegen haar zin een verloving te verbreken. Ik heb zelf mijn man gekozen en ben met hem getrouwd, en ik koos ervoor ver van mijn familie te wonen – bijna allemaal besluiten die mijn vader niet goed vond. Hij wou dat ik dicht bij hem bleef, hij stelde mij altijd de retorische vraag: 'Weet jij wie Fatmeh is?' en dan gaf hij altijd als antwoord dat Fatmeh de dierbaar geliefde dochter van de Profeet Mohammed is. Later kreeg ik door dat dit zijn manier was om zijn liefde tot uitdrukking te brengen: deze vraag stellen en hem beantwoorden. Dat ik ervoor koos het dorp te verlaten en ver weg ging wonen was in zekere zin bijten in de genereuze hand van mijn vader. Wanneer ik mijn ervaringen als Palestijnse aan mijn Joods-Israëlische vrienden schets (hoewel ik in hun optiek een Arabisch-Israëlische ben), ondervind ik empathie, bewondering en waardering zowel in woorden als in lichaamstaal. Wanneer het echter gaat over mijn ideeën over het Zionisme of de Israëlische politiek ten aanzien van de Palestijnen, verdwijnt deze empathie. In plaats daarvan maken zij van mij een persoon die 'braakt op het bord waarvan ik eet' of 'bijt in de hand die mij voedt.' Beide uitdrukkingen worden veel gebruikt in de Joods-Israëlische maatschappij om Palestijnse burgers te beschrijven die voor hun mening durven uit te komen en kritisch zijn over de Zionistische ideologie of de politieke besluiten van de Israëlische staat ten aanzien van de Palestijnen.

Hoewel deze terechtwijzing de meest voorkomende reactie is, ontving ik wel degelijk gelukwensen en aanmoedigingen van mijn collegae academici. De Joods-Israëlische geleerden Dr. Ilan Pape en Dr. Ariella Azoula, bijvoorbeeld, stuurden mij felicitaties en benadrukten het speciale belang van mijn werk. Pape merkte op dat het een boek is waaraan grote behoefte bestaat in het huidige wereld klimaat. Anderen erkenden de persoon-

Palestijnse vrouwen van 1948 krijgen stem in het boek "Palestinian Women".

lijke en academische prestatie van de publicatie met zinnen als, 'dit is fantastisch nieuws, gefeliciteerd!! Ik wens je goede recensies toe en hoop dat de publicatie je een baan zal bezorgen.' Als Joods-Israëliërs mij vroegen waar ik werk, en ik als antwoord gaf dat ik nog steeds geen aanstelling heb aan een universiteit, kreeg ik meestal als commentaar, 'Ja, er zijn heel weinig wetenschappelijke banen op de universiteit en dat is niet omdat jij Arabische bent.' Over het algemeen gaf ik dan een antwoord in de trant van 'Maar daar komt bij dat ik Palestijnse ben, en vrouw en bepaalde opvattingen laat horen.'

Onlangs bezocht ik een goede Joodse vriendin en besprak met haar mijn kansen om een aanstelling te krijgen aan een van de Israëlische universiteiten. Haar reactie was, 'Jij hebt ervoor gekozen je onderzoek te doen over dat onderwerp!!' Toen ik antwoordde, 'Wat kon ik anders doen?' omhelsde zij mij en wij schoten beiden in de lach. Velen van mijn Joods-Israëlische collega's in de Israëlische academische wereld hebben radicale en heel kritische opvattingen over het Zionisme en het beleid van de Israëlische staat. Dit komt vanwege het feit dat democratie en diversiteit binnen de Joodse staat wordt getolereerd voor zover het Joodse mensen betreft. Mensen zoals ik hebben geen hoge positie in de academische wereld, omdat de beleidsmakers in de publieke sector en de Zionistisch georiënteerde organisaties er niet in geïnteresseerd zijn mij aan te nemen. Het denkproces dat daarachter zit is: geen rolmodellen aanmoedigen die zich durven uit te spreken en degenen het zwijgen op te leggen die hun verstand analytisch gebruiken en hun overtuigingen duidelijk maken. Ik blijf zoeken naar een baan die bij mij past en ik geloof dat dit boek deuren zal openen, ondanks wat ik hierboven heb gezegd. Ik hoop dat ik het verkeerd zie en dat ik een geschikte baan zal krijgen.

Vanuit een ander perspectief heeft de online site *'This week in Palestine'* het boek in maart 2011 tot 'boek van de maand' gemaakt. In hun recensie stond het volgende:

*"Met Narrative Histories and Gendered Memories schenkt Fatma Kassem aandacht aan het steke-
lige onderwerp van de Nakba van 1948 en in het bijzonder aan het litteken dat het achterliet bij de
Palestijnse vrouwen die deze gebeurtenis meegemaakt hebben. Het is de eerste serieuze poging om
'de ervaringen en het historische narratief van gewone Palestijnse vrouwen die getuige waren van
wat er gebeurde' vast te leggen door middel van een reeks fascinerende interviews met een grote
verscheidenheid aan perspectieven.*

*Kassem analyseert waarom deze stemmen in de afgelopen 60 jaar niet gehoord zijn en bespreekt de
systematische verdringing van onwelgevallige historische verhalen. Deze verdringing is bijzonder
extreem als het gaat om de Nakba, waarover Israëliische scholen niet mogen onderwijzen. Zij geeft
zeer persoonlijke verhalen van trauma's en verlies van vrouwen, en filtert ze door het prisma van
haar eigen ervaring. Ze gebruikt inzichten die zij opgedaan heeft in de tientallen jaren waarin zij
aan Israëliische academische instellingen gewerkt heeft. Zij onderzoekt ook de blijvende rol die de
gebeurtenissen van 1948 vandaag de dag spelen in de Palestijnse en Israëliische gemeenschap, en
komt tot de conclusie dat schuldgevoel, angst, ontkenning en haat de verhoudingen kleuren en dat
die aan de volgende generaties worden doorgegeven. Zij is van mening dat de relaties tussen de
bevolkingsgroepen vergiftigd blijven, als deze donkere periode van de geschiedenis niet onder ogen
wordt gezien.*

*De auteur laat haar bronnen voor zichzelf spreken zonder veel van de bevoogdende sprongen die
andere academische benaderingen van het Palestijns/Israëliische ondermijnen. Door vrouwelijke
getuigen een niet gereconstrueerde stem te geven, verleent zij een groter gezag aan hun tot nu
genegeerde gezichtspunten. Zo worden de lezers beloond met krachtige, originele verhalen.
Het meest fascinerend zijn de passages die gaan over hoe de getuigen de evolutie van de verzets-
beweging van 1948 tot nu in kaart brengen, hoe Nakba slachtoffers binnen Israël trachten hun
identiteit te bewaren en historisch onrecht afwijzen ondanks de groeiende druk waaronder zij staan
om te assimileren en te vergeten. De noodzaak van de getuigen om het hoofd te beiden aan de dage-
lijkse realiteit en tegelijkertijd diep gekoesterde waarden in stand te houden wordt op ontroerende
wijze door Kassem opgemerkt.
Zij geeft ook aandacht aan haar specialisme van de ondergeschiktheid van de vrouw in de regio,
zodat de geschiedenis gekoppeld wordt aan het heden, maar deze belangrijke en frisse benadering
wat betreft 1948 mag niet worden afgedaan als louter feminisme."*

Fatmeh: Bij het lezen van deze recensie kreeg ik het idee dat de recensent mijn boek inderdaad gelezen had en echt het standpunt van waaruit ik het geschreven had begreep. Dit boek is van bijzonder belang voor mij; binnen deze bladzijden heb ik menselijke waardigheid en politieke aspecten van de Palestijnse zaak samen laten komen. De Palestijnse zaak is voor mij niet alleen de formatie van een Palestijnse staat; het is een zaak van Rechtvaardigheid. Een gelegenheid om terug te geven wat op onrechtvaardig wijze afgepakt is; om nee te zeggen tegen onteigening, te-

gen financiële achterstelling op fysieke, politieke, militaire, of economische gronden; om alle vorm van bindende macht af te wijzen die een individu of een volk berooft van hun vrijheid, rechten en waardigheid voor vrouwen; deze rechten zijn aangeboren. Als Palestijnse eis ik de aangeboren waardigheid, vrijheid en rechten op voor de Palestijnse vrouw, maar ook de collectieve rechten van al degenen, individuen en groepen, die machteloos gemaakt zijn. (vanuit deze zienswijze gebruikt Fatmeh het woord 'huwonen' in plaats van het woord human).

Met onze eerste student, Nariman, hebben we nog steeds contact. Wij stuurden haar het boek van Fatmeh. Haar reactie:

"Ik heb het boek nog niet helemaal kunnen uitlezen, maar dit zijn mijn gedachten over wat ik tot nu toe gelezen heb. Het is zo ongelooflijk om over de individuele lotgevallen van Palestijnse vrouwen te lezen. Hoewel ik de plaatsnamen die in het boek voorkomen herken, en ik weet heb van de geschiedenis via mijn grootouders van beide kanten, heb ik nooit beseft hoe groot het lijden was dat Palestijnse vrouwen hebben ondergaan en nog steeds ondergaan. Ik beseft nu ook hoe moedig zij zijn om nog steeds te kunnen functioneren na alles wat zij hebben meegemaakt, om de kracht te hebben om voor hun gezin weer een thuis te creëren, afgescheiden als zij zijn van hun familie.

Dank aan Fatma Kassem voor haar schrijven over Palestijnse vrouwen. Het gaf mij een gevoel van trots mijzelf een Palestijnse te kunnen noemen. Het is een boek dat ik aan mijn dochter geef, zodat zij kan lezen over de geschiedenis van haar voorouders."

Lezingen en Boekpresentaties op 24, 25 en 28 juni 2011

van *Palestinian Women*, Narrative histories & gendered memory, in samenwerking met The American Book Center te Amsterdam en Den Haag. De auteur, Fatma Kassem, zal zelf aanwezig zijn.

In Amsterdam op vrijdag 24 juni om 16.00 uur in het ABC Treehouse, Voetboogstraat 11, Amsterdam.
Van 17:30-18:30 worden exemplaren gesigneerd in The American Book Center, Spui 12, Amsterdam.

In Den Haag op zaterdag 25 juni om 15.00 uur in de ABC Treehut, Lange Poten 23, Den Haag.
Van 16.30-17.30 worden exemplaren gesigneerd in The American Book Center, ook op Lange Poten 23.

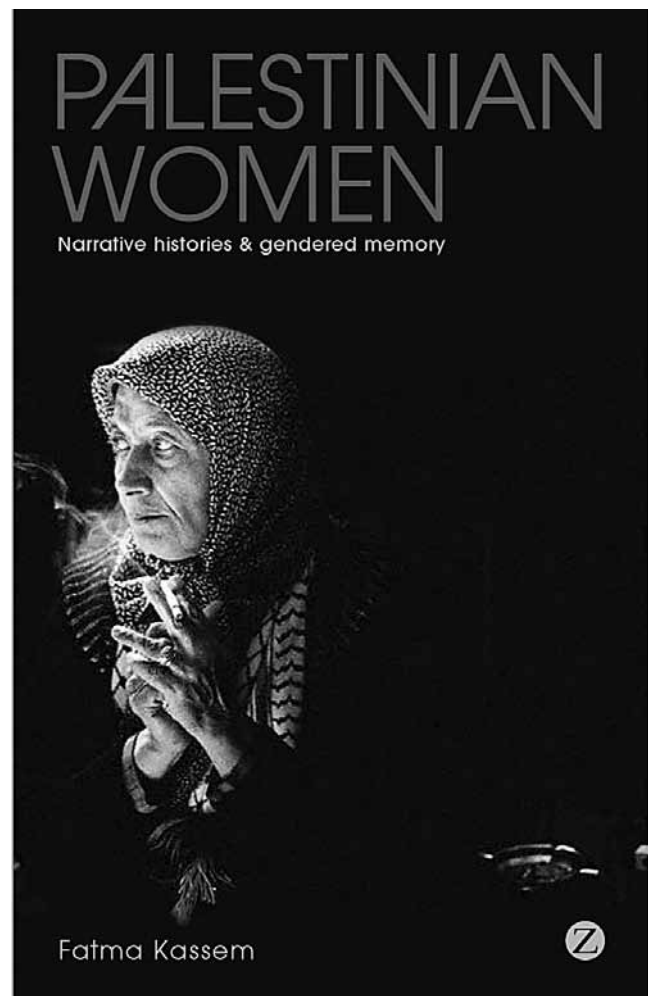
In Tilburg op dinsdag 28 juni om 19.45 in de Opstandingskerk.
Voor de laatste informatie zie: www.friends-nazareth.nl

Palestinian women's life stories, an alternative view on examining the complex intersection of gender, nationalism and citizenship in a situation of on-going violent political conflict.

Palestinian Women is het eerste boek waarin gewone Palestijnse vrouwen zich uit spreken over gebeurtenissen waar zij in 1948 in Israël bij aanwezig waren. Fatma Kassem, de auteur, citeert de levensverhalen letterlijk. Door deze seks gebonden wijze van onderzoek laat zij de lezer meekijken naar de complexiteit van de sociaal-culturele en maatschappelijke verhoudingen in een periode van heftig politiek conflict. De gebeurtenissen van 60 jaar geleden hebben nog steeds grote invloed op de manier waarop de huidige relaties tussen Palestijnen en joden worden beleefd en beschreven. Fatma Kassem analyseert in samenhang met de systematische repressie van Israël van historische feiten en gebeurtenissen die niet mochten worden uitgesproken, waarom deze 'stemmen' in de afgelopen 60 jaar niet zijn gehoord.

'*Palestine*' een krant in Israël riep *Palestinian Women* in maart uit tot boek van de maand.

Paperback: € 25,99

Fatma Kassem is historicus en promoveerde in 2006 aan de Faculteit Gedragswetenschappen van de Ben-Gurion Universiteit van de Negev in Beer Sheva, Israël.

Voor haar onderzoek interviewde zij 20 Palestijnse vrouwen die ten tijde van de Nakba jonge meisjes waren. In het studiejaar 2007-2008 maakte zij als 'Fellow' deel uit van het onderzoeksprogramma '*Europe in the Middle East/the Middle East in Europe* (EUME)'.
Fatma is nu docent geschiedenis op een Palestijnse school voor voortgezet onderwijs. Ook is zij bestuurslid van 'Zochrot', een Israëlische NGO, in 2002 opgericht door een groep Israëlische studenten, activisten en leraren die streefden naar een grotere publieke erkenning van de Nakba ('catastrofe' in het Arabisch) in Israël.

Zij heeft een wetenschappelijke opleiding en praktische ervaring in conflicthantering in het huidige Israël en begeleidt Joodse en Palestijnse inwoners die met elkaar in gesprek zijn.

Relatie met de Stichting Vrienden van Nazareth

Fatma Kassem is één van onze contactpersonen in Israël. De Stichting steunde Fatma met een gift en een lening om de vertaling en uitgave van haar dissertatie in het Engels mogelijk te maken.

Studiebeurzenproject:

zeven afstudeerders in juli 2011

Het is een spannend jaar voor zeven van onze studenten. Als alles goed gaat sluiten zij hun studie in juli en augustus af. Vijf van hen starten eind augustus met een half jaar afsluitende staatsexamens. Daarna hopen zij hun zevenjarige studie Geneeskunde succesvol af te ronden en als arts te gaan werken. Lobna hoopt haar rechtenstudie succesvol af te ronden en Amna in augustus haar opleiding tot mondhygiëniste.

Uit alle impressies van de studenten spreekt enthousiasme en moed, maar vooral kracht om door te gaan, ook bij tegenwind. Dit maakt deze jonge Palestijnse vrouwen tot unieke persoonlijkheden. Ondanks de moeilijke situatie waarin ze leven, studeren en werken, bouwen ze aan toekomst, ook voor hun Palestijnse gemeenschap. Hun 'Bedankt' voor alle Vrienden van de Stichting laten ze duidelijk horen.

Echt 'meedraaien' als een dokter

Shorook is zesdejaars student Geneeskunde. Ik schrijf weer eens een brief en kondig het begin van het einde aan. Mijn laatste jaar als student geneeskunde is eindelijk aangebroken. Ik word belaagd door een storm van gevoelens: blijheid en trots, maar ook enige angst voor het onbekende, voor het nieuwe hoofdstuk in mijn leven.

Shorook en Fatma

Het vrijwilligerswerk op de afdeling spoedeisende hulp wordt steeds effectiever voor mij en de afdeling. Ik raak er steeds meer bij betrokken en elke dag leer ik weer meer op de faculteit Geneeskunde. Het werk in het Rambam ziekenhuis in Haifa is een van mijn belangrijkste leerervaringen. Ik werk hier als arts-assistent op de spoedeisende hulp en de afdeling interne geneeskunde. Het werken op twee verschillende plaatsen, in het medisch centrum van Rambam en in het ziekenhuis van Nazareth, is soms zwaar en ik vind het niet gemakkelijk mij aan te passen aan de twee verschillende werkplekken. Soms denk ik dat het werken in een groot medisch centrum als Rambam mijn vrijwilligerswerk vruchtbaarder en effectiever maakt, omdat ik leer van moeilijke gevallen die ik in Rambam zie. Ik doe op deze manier ervaring op die ik kan gebruiken tijdens mijn vrijwilligerswerk.

Mijn zesde jaar is veel interessanter dan de voorgaande jaren. Wij noemen het 'mini-stage'. Wij draaien net als een arts mee op de afdeling. Op de eerste plaats is het allemaal leuker en uitdagender en op de tweede plaats bereidt het je beter voor op het echte leven als arts. Hoe langer het duurt, hoe meer ik elke dag die ik als student doorbreng in ziekenhuizen waardeer.

Een paar weken geleden heb ik de stages op de verplichte afdelingen afgerond en nu werk ik op mijn keuze afdelingen, waar ik als student wil oefenen. Deze dagen is dit de afdeling vaatchirurgie van het Rambam medisch centrum. Het is verbazingwekkend wat mensenhanden vermogen. Elke dag zie ik microchirurgische ingrepen, gewoonweg fascinerend.

Soms zou ik willen dat ik meer vrije tijd had om iets anders te doen dan werken en studeren. Aan het einde van een dag hard werken krijg ik altijd het geweldige gevoel dat ik iets goed gedaan hebt en geen moment verspild heb. En dit gevoel houdt mij gaande. Hard werken is een routine geworden waarvan ik ben gaan houden.

Binnenkort moet ik mij gaan voorbereiden op mijn landelijke eindexamens. Deze examens zijn het belangrijkste, hierna mag je pas zelfstandig werken als arts. Het blokken wordt een periode vol stress. Daarom probeer ik nu te genieten van elk moment dat ik nog heb als student aan de faculteit geneeskunde. Mijn enige zorg is hoe ik de ochtend na deze blokperiode om zes uur wakker word. Hartelijke groet aan alle Vrienden. Shorook.

***

Eindelijk als arts aan de slag

Fatma is bezig met haar zesde en laatste jaar van haar studie geneeskunde. Deze zes jaar zijn erg vlug voorbij gegaan. Ik heb al veel leerzame ervaringen gehad die een hoop hebben toegevoegd aan mijn vaardigheden en mijn dromen. Ik herinner mij nog steeds de eerste dag op de faculteit geneeskunde: alles was anders, het faculteitsgebouw was enorm, de professoren spraken een andere taal die ik nauwelijks verstond en allemaal vreemde mensen naast mij. Maar vandaag is alles vertrouwd: het oude vertrouwde faculteitsgebouw, de professoren, de colleges en vrienden van wie ik moeilijk afscheid kan nemen. In deze zes jaar hebben jullie, de Vrienden van de Stichting, mij ondersteund en de kracht gegeven door te gaan en te slagen: God zij dank, alles is goed gegaan.

Mijn studiejaar is bijna voorbij en wij doen nu hetzelfde werk als de artsen. Wij onderzoeken patiënten, stellen hun anamnese vast, bespreken hun situatie en nemen in overleg met de afgestudeerde arts een besluit over hun behandeling. Ik geniet echt van mijn studie, omdat ik voel dat ik nu eindelijk als arts aan de slag ben. Er waren erg moeilijke situaties. Sommige patiënten kende ik, zij waren erg ziek en stierven. Dat was heel zwaar voor mij. Aan de andere kant herstelden veel patiënten, zij gingen weer naar huis, dat maakte mij erg blij. Wij liepen in verschillende afdelingen stage om te leren en te besluiten wat onze specialisatie wordt. Ik voelde mij erg aangetrokken tot kindergeneeskunde en ik hoop kinderarts te worden.

Ik ben nog steeds vrijwilliger in het medisch centrum Elnor in Um-el-Fahaem. Ik werk daar elke zaterdag vier uur. Meestal heeft Dr. Mahler dan dienst. Hij is erg aardig en behandelt mij als collega arts. Hij laat mij patiënten onderzoeken en laat me in overleg met hem beslissen over hun

behandeling. Ik geniet heel erg van mijn werk met hem en ik leer hoe te handelen in noodgevallen en hoe te denken als arts.

Mijn toekomst? Ik maak in juli mijn studie af, daarna komt een half jaar met alle staatsexamens. Eind juli ga ik trouwen. Ik ben erg blij en opgetogen dat ik ga trouwen met de man van wie ik houd. Tot slot wens ik alle Vrienden jaren van vreugde vol liefde en blijdschap. Fatma.

***

Leren websites te bouwen

Marlen is tweedejaars student arbeidstherapie. Dit is het tweede jaar dat ik als vrijwilliger werk op het Meisjes Centrum in mijn dorp, Makker Village. Ik ben heel tevreden met mijn werk daar. Dit jaar werkte ik mee aan het geven van cursussen, zoals een computer - en een teken cursus. In de computercursus leren de meisjes een PowerPoint presentatie te maken. Onlangs zijn zij begonnen met het bouwen van websites. Mijn werk is de meisjes te helpen hun werk af te krijgen tijdens deze lessen. Daarnaast begeleid ik de meisjes van de middelbare school met hun huiswerk en opdrachten die zij moeilijk vinden. Ik ben erg blij met mijn vrijwilligerswerk. Het is mooi om anderen vooruit te helpen en uiteindelijk goede resultaten te krijgen. Ik probeer hier mijn best te doen en zo veel mogelijk te leren van mijn ervaringen.

Marlen

Onlangs hoorde ik over een organisatie in mijn dorp die basisschool leerlingen Engelse cursussen aanbiedt. De ouders betalen daarvoor een symbolisch bedrag. De organisatie die dit project verzorgt is de Al-ferdaws organisatie (wat 'hemel' betekent). Een leraar Engels uit het dorp is verantwoordelijk. Het idee en het project spraken mij erg aan en ik ben van plan volgend semester daar te gaan werken als vrijwilliger. De komende weken, na mijn examens, ga ik daarvoor de nodige stappen zetten. Ik hoop dat alles goed is en dat het in orde komt. Ik hou jullie op de hoogte

van de veranderingen. Ik wens alle Vrienden het allerbeste, Marlen.

***

Geraakt door verhalen van vrouwen

Jeanne Aouda is vierdejaars student Recht. In deze impressie wil ik naast de gebruikelijke politieke en/of systematische onrechtvaardigheid waarmee ik elke dag geconfronteerd word, het hebben over de sociale onrechtvaardigheid in de Palestijnse gemeenschap zelf, vooral waar het vrouwen betreft!

Ik werk met een groep vrouwen als onderdeel van een vrijwilligersinitiatief, opgezet door een rechtskliniek aan de Hebreeuwse Universiteit van Jeruzalem. De rechtskliniek genaamd 'The legal clinic for the Empowerment of Women' formuleert voorstellen voor of regelt vrijwilligerswerk voor NGO's, wetswinkels en/of privé kantoren. De meeste nadruk ligt hierbij op Empowerment van vrouwen.

Een medestudent en ik werken wekelijks met een groep Palestijnse vrouwen in Shu'fat, een Palestijnse voorstad van Jeruzalem. Wij proberen hen zoveel mogelijk informatie te geven over uiteenlopende relevante zaken, zodat zij bekend raken met hun rechten, hoe die te verkrijgen, en welke mogelijkheden zij hebben.

Het is een interactieve levendige groep, waarin wij allemaal aan de discussie deelnemen en prettige gesprekken hebben. Er worden veel vragen gesteld en vaak hebben wij daar geen antwoord op, wat soms een teleurstelling is. Maar wij doen altijd ons best om de informatie die de vrouwen nodig hebben, te achterhalen.

Jeanne Aouda

Weten wat je recht is

Natuurlijk ging een van de eerste onderwerpen over de systematische onrechtvaardigheid, die het vrouwen bijna onmogelijk maakt in hun eigen basisbehoeften en rechten te voorzien. Een voorbeeld is het woonbeleid: vaak kunnen vrouwen niet met hun man en kinderen verenigd

worden als zij van de West Bank komen. Zoals ik al eerder gezegd heb, is het uiterst moeilijk een vergunning te krijgen om met het gezin in Jeruzalem te wonen. Vaak ging de discussie over sociale zekerheid, wanneer een vrouw bepaalde uitkeringen, zoals kinderbijslag of ziekteverzekering, geweigerd werden.

Daarna gingen we over op meer persoonlijke zaken, zoals de positie van de vrouw in de door mannen gedomineerde Palestijnse maatschappij. Vele vrouwen voelen dat zij een ondergeschikt positie hebben en willen dat graag veranderen. Het familierecht is heel discriminerend als het gaat over zaken als echtscheiding, alimentatie, toewijzing van de kinderen of een erfenis. Deze worden gewoonlijk in het voordeel van de man beslist. Dit komt omdat in familiezaken de religieuze wet van toepassing is, in dit geval de Moslimwet. Sinds we deze zaken met succes bediscussieerd hebben en tot positieve conclusies kwamen, hebben de vrouwen hoop gekregen dat zij nieuwe kansen en mogelijkheden hebben in deze aangelegenheden.

Een vrouw bijvoorbeeld, die na haar vaders dood van haar broer niets van de erfenis kreeg, wist niet dat zij recht had op een deel daarvan. Na onze bijeenkomsten heeft zij juridische stappen ondernomen om haar wettelijk deel op te eisen. Een andere vrouw, die van haar man na hun scheiding heel weinig alimentatie kreeg, kan hem via de wet dwingen meer alimentatie voor haar en de kinderen te betalen.

In de toekomst zullen we het hebben over huiselijk geweld tegen vrouwen, helaas een veel voorkomend verschijnsel in de Palestijnse gemeenschap. De vrouwen verklaarden openlijk dat zij hulp nodig hebben om erachter te komen wat zij kunnen doen. Hoe kan de overheid helpen in geval van mishandeling door gezinsleden?

Ik ben echt ontzettend blij dat ik voor deze groep vrouwen kan blijven werken. Ik heb zelf heel veel geleerd in de afgelopen maanden en ik ben zo vereerd om te weten dat wij succes hebben in ons werk en dat de vrouwen het echt waarderen!

Ik word echt geraakt door het leven van deze vrouwen en hun verhalen, dat er zoveel sociale onrechtvaardigheid is in de gemeenschap zelf, los van de politieke onrechtvaardigheid door de staat Israël. Vroeg of laat zal ik hier iets aan gaan doen, op welke manier dan ook. Misschien wel in de loopbaan die ik in de toekomst zal hebben. Jeanne Aouda.

***

Leren van de 1e les: 'Here we are'.

Kafa Mariam is eerstejaars student farmacologie. Mijn eerste semester was vol van een nieuw leven en nieuwe dingen die ik van te voren niet kende. Ik heb mensen ontmoet met andere tradities, uit een andere gemeenschap en het belangrijkste: studeren is een grote verantwoordelijkheid. In dit eerste semester leerde ik mijn toekomst te zien, hoe mijn doel te bereiken. Het begon al tijdens het leren van mijn eerste les: 'Here we are', schoot meteen door mijn hoofd.

Aanvankelijk was het te moeilijk voor mij, omdat de Hebreeuwse taal gebruikt wordt en vele woorden voor mij nieuw waren. Nu vind ik dat ik het al beter kan dan toen.

Ik ben voor al mijn examens geslaagd!! Ik kan niet ontkennen dat ik wat moeilijkheden ondervonden heb in hoe te studeren voor universiteitsexamens, omdat die heel anders zijn dan middelbare schoolexamens. Maar in het eerste semester heb ik heel veel aanwijzingen gekregen hoe te studeren en hoe mijn tijd in te delen en hoe die goed te gebruiken. Tot slot hoop ik dat mijn tweede semester gemakkelijker wordt en zal ik meer studeren om hoge punten te halen.

Wat betreft mijn vrijwilligerswerk: nadat ik mijn examens had gedaan, ben ik naar huis gegaan en ben ik begonnen als vrijwilliger in een medisch centrum in het dorp, als secretaresse en assistent. Het is erg interessant en ik heb er veel aan gehad: ik heb heel veel nieuwe informatie gekregen die mij in mijn leven van pas kan komen. Kafa Mariam

***

Meer tijd voor zoon en familie

Moamena is zesdejaars student geneeskunde. Dit studiejaar is heel anders dan de vorige. Het is gemakkelijker en minder stressvol omdat wij tijdens dit jaar geen examens hebben en op de meeste afdelingen maar kort zijn: twee weken, behalve cardiologie (drie weken), kindergeneeskunde (vier weken) en interne geneeskunde, waar ik nog niet geweest ben. Dus ik heb op bijna alle afdelingen stage gelopen en ik kan mij een idee vormen welke specialisatie ik wil doen. Op dit moment denk ik aan kindergeneeskunde: ik heb genoten tijdens de vier weken dat ik daar meegedraaid heb. Kinderen zijn de mooiste geschenken in ons leven en het geeft een heel bevredigend gevoel om hen te helpen en hun pijn te verlichten, vooral omdat zij in veel gevallen niet kunnen aangeven wat zij willen. Aan de andere kant is het erg moeilijk om hen te zien lijden en er waren momenten op de afdeling dat ik mijn gevoelens niet onder controle had en begon te huilen.

Tasim, Moamena's zoon

Wat betreft mijn privé leven: dit jaar heb ik veel meer tijd voor mijn familie en mijn zoon. Ik breng veel meer uren per dag door met hem, omdat ik nu eerder van mijn studie thuis ben. Ik ben niet zo gestresst, omdat dit jaar relatief gemakkelijker is dan de voorafgaande jaren.

Wat betreft mijn examens: we hebben drie examens op het eind van het jaar: interne - en kindergeneeskunde en chirurgie. Deze examens gaan uit van het Ministerie van Gezondheid. Slagen betekent een vergunning om te werken als arts.

Ik werk als vrijwilliger in de Alnoor kliniek in Um-el-Fahaem. Dit is een erg drukke kliniek waar veel patiënten naar toe komen, vooral aan het eind van de dag en 's nachts, omdat Kupaat Kholim dan gesloten is. Ik werk daar als arts-assistent: ik neem bloed af, breng infusen in, maak een ECG van patiënten die komen met hartklachten. Ik help ook de secretaresse met het maken van afspraken. Bovendien controleer ik de medicijnen in de reanimatieruimte op hun houdbaarheidsdatum. Mijn vrijwilligerswerk is mij in mijn studie goed van pas gekomen. Ik heb in dat werk te maken met de zowel de administratie als de behandeling van patiënten. En, nog belangrijker: dit vrijwilligerswerk is een grote hulp geweest voor de kliniek en heeft anderen aangezet om daar vrijwilliger te worden. Moamena.

***

Confronterend: nog geen consensus

Yosor is zesdejaars student geneeskunde. Het spijt mij dat er geen punten staan in mijn formulieren, omdat wij in het zesde jaar vele korte stages op verschillende afdelingen hebben. Er zijn geen examens tijdens het jaar, alleen aan het eind van het jaar zijn er zware examens.

Vandaag is het de eerste dag van de staking van artsen. Het werken en onderwijzen in ziekenhuizen is vandaag de dag erg moeilijk, omdat er per afdeling maar één arts is en heel veel patiënten. Ik vind dat deze staking zeer gerechtvaardigd is,

omdat artsen op zijn minst zeven jaar studeren, vele uren maken en een laag salaris krijgen. Maar aan de andere kant hoop ik dat deze staking spoedig voorbij is, omdat het heel erg moeilijk is voor de patiënten, de studenten en mij.

Yosor helpt met de voorbereiding op de wiskunde-olympiade

Wat mijn privé leven betreft: er was een loting om te bepalen waar en in welk ziekenhuis de student stages gaat lopen. Ik kreeg het Karmel ziekenhuis in Haifa en ik ben daar erg blij mee. Aan de andere kant ben ik erg bedroefd, omdat wij net gehoord hebben dat mijn oma een kwaadaardige vorm van kanker heeft. Een type kanker dat zeldzaam is. Over de hele wereld zijn maar 25 gevallen bekend en er bestaat geen ervaring hoe dit type kanker te handelen. Ik heb veel oncologen gevraagd hoe met deze kanker om te gaan, hoe hem te behandelen, maar er is geen consensus. Er is besloten om te bestralen: een experimentele behandeling. Het enige wat we weten is dat zij een slechte prognose heeft. Tot nu toe weet zij niet dat zij kanker heeft en wij kunnen het haar ook niet vertellen.

Mijn vrijwilligerswerk gaat goed zoals gewoonlijk. Ik help nog steeds getalenteerde studenten met wiskunde. Dit jaar is er een toename in het aantal studenten: zij komen om zich voor te bereiden op de wiskunde-olympiade. Een maand geleden hebben deze studenten deelgenomen aan fase A van deze olympiade. De uitslagen zijn er nog niet, maar ik ben ervan overtuigd dat zij het goed gedaan hebben.

Ik heb aan het begin van het schooljaar een bijeenkomst belegd voor leerlingen die op de middelbare school begonnen. We hebben gepraat over aanpassingsproblemen die zij ondervonden. Ik heb geprobeerd die met hen te overwinnen. Over een maand is er een volgende bijeenkomst met problemen...

Ik ben een seminar dag aan het plannen over de keuze van een vakkenpakket voor de leerlingen die volgend jaar naar de middelbare school gaan. Op deze dag komen leerlingen van verschillende

middelbare scholen naar de junior high school 'Albyroni' om over de verschillende middelbare scholen te praten, elk vanuit hun eigen ervaring op zijn eigen school. Groeten, aan alle Vrienden, Yosor.

***

Luisteren naar alle verhalen

Mona is derdejaars student voedingswetenschappen.

Ik krijg steeds meer verwachtingen en wensen nu het eind van het derde en laatste jaar van mijn theoretische studie dichterbij komt. Ik heb gemengde gevoelens. Ik ben blij met het resultaat van mijn studie, triest dat ik de plek en de mensen van wie ik houd en met wie ik drie jaar doorgebracht heb, moet achterlaten. Ik ben gespannen over de volgende stap in mijn leven. Als ik denk aan elk moment en seconde die ik hier was, besef ik hoeveel ervaring ik heb opgedaan, niet alleen in mijn studie maar ook tijdens mijn vrijwilligerswerk....

Zoals ik eerder schreef, ben ik vrijwilliger in het verzorgingshuis van 'de Sallam Association', een warm en vriendelijk tehuis. Werken op deze plek betekent kennismaken met een andere kant van het leven. Ik ken daar veel oudere mensen; ieder heeft zijn eigen, speciaal verhaal, dat men graag vertelt. Veel verhalen illustreren de gebeurtenissen die zij meegemaakt hebben; het is zo ontroerend om daar naar te luisteren; ik leer een hoop van deze mensen.

Mijn vrijwilligerswerk concentreert zich op de hulp aan ouderen bij hun dagelijkse bezigheden, zoals het lezen van tijdschriften of boeken, lichaamsbeweging, eten en het belangrijkste van alles: naar hen luisteren als zij niemand hebben aan wie zij hun verhalen kunnen vertellen.

Ik heb een hoop geleerd over leven en dood. De droevigste ervaring was dat ik een van deze mensen die ik hulp gaf en naar wie ik luisterde, overleden is. Iedereen die deze tehuizen binnenkomt kan gezien worden als een bezoeker die daar een poos verblijft en weer weggaat: zo is het leven en wij moeten dat accepteren. Mona.

***

Twijfel over de juiste keus

Fedaa is tweedejaars student accountancy.

Mijn excuus dat ik vergeten ben de papieren op te sturen, misschien kwam dat omdat ik te verward was. In het eerste jaar voelde ik dat ik niet op de juiste plek zat en dat ik hier niet wilde zijn en dat mijn keuze voor accountancy een verkeerde was. Net als menig andere Arabische student aan een Hebreeuwse universiteit zag ik toen pas dat het niet was wat ik wilde.

Maar deze gedachten verdwenen omdat ik goed ging nadenken waarom ik toch voor dit vak heb gekozen. Ik begon het leuk te vinden. Zoals op mijn puntenlijst te zien is, zijn mijn punten vaak omhoog gegaan, omdat ik besepte dat accountancy datgene was wat ik wilde. In het tweede jaar had ik veel meer energie; ik werk harder, studeer meer en doe mijn uiterste best. Bovendien voelde ik mij in het tweede jaar meer op mijn gemak, kon ik gemakkelijker omgaan met anderen (Joods-Israëliërs). Ik plande ook beter en wist beter met mijn tijd om te gaan.

Amna

Fedaa

Een hele pittige periode. Van 's morgens acht tot 's avonds zes uur werkt ze in de kliniek. Behalve het zelf moeten aanschaffen van de dure instrumenten om te kunnen werken, is ze verplicht te zorgen dat ze in deze stage periode 35 patiënten binnen brengt die aan hun slechte tanden behandeld willen worden. Tegenprestatie is wel dat deze mensen niet hoeven te betalen, maar, zo laat Amna weten: het is veel werk voor mij om deze 35 mensen op vrijwillige basis bij elkaar te krijgen en te behandelen. Maar vol goede moed is ze aan het werk. Alle dank aan de Vrienden voor mijn studiesteun. Ik vergeet jullie niet. Amna.

In mijn vrijwilligerswerk op het vrouwen centrum heb ik heel veel geleerd. Ik zag dat zij met dingen bezig waren die ik al kende. Ik zag dat hun werk op het gebied van boekhouden niet alle dingen bevat die ik op de universiteit leer. Dus besloot ik met Frances Tams, een accountant die elke week op het centrum komt, te gaan praten en met hem te gaan werken als vrijwilliger. Zijn werk heeft veel raakvlakken met mijn studie en is omvangrijker.

Nu werk ik ook als vrijwilliger met de vervanger van Niveen, de accountant met wie ik hiervoor werkte. Dit vrijwilligerswerk levert mij heel veel op, zoals verantwoordelijkheidsgevoel en discipline. Ik leer veel Palestijnse mensen kennen en ik lever mijn bijdrage aan mijn gemeenschap. Ik bedank alle Vrienden voor de steun, omdat die mij motiveert om door te gaan en te slagen. Veel liefs en vrede, Fedaa.

***

Stage lopen: 35 patiënten meebrengen

Amna is bezig aan haar laatste jaar voor mondhygiëniste. Het mailen (in het Engels) is niet haar sterkste kant. Toch weet ze duidelijk te maken hoe trots ze is op haar inbreng die ze in de Contactbrief las. Tegelijk laat ze weten dat ze haar theoretische deel van de studie goed heeft afgesloten. Het afrondende deel is haar praktijkstage, van januari tot augustus 2011.

Ontmoeting met Rozan tijdens het werkbezoek in 2009. Half maart 2011 laat ze vol trots weten haar studie geneeskunde succesvol afgerond te hebben.

Column van Bas

Oproep aan de studenten
Deze column van Bas is een vaste rubriek in de Contactbrief. Bas is een kritisch geïnteresseerde trouwe Vriend van de Stichting. Hij is in de dertig, heeft fysiotherapie gestudeerd en werkt als groepsleider in een dag-activiteitencentrum voor verstandelijk gehandicapte mensen. Met deze column hoopt het bestuur dat er contact ontstaat tussen de jongere generatie in Nederland en in Israël: een inspiratiebron voor toekomstperspectief. We dagen de studenten dan ook uit om via de Stichtingsmail te reageren op deze column.

Call for our students
These column of Bas became a permanent article. Bas is an interested and critical faithful Friend of the Foundation. He is 34 years old, has a physiotherapeutic background and is active as a companion for people with a mental handicap. The board of the Foundation Friends of Nazareth hopes that via the column there will be contact between youngsters in Holland and in Israel: a source of inspiration for perspective in the future. That is why we ask the students to react via the mail of the Foundation on this column.

Arabische lente

Bijzondere maanden liggen achter ons. Wat begon in Tunesië en zijn hoogtepunt kende op het Tahirplein in Egypte, veranderde langzaam in een nachtmerrie in Lybië en Syrië. Het houdt mij bezig en ik weet niet goed welke kant het op gaat en wat ik er van moet vinden. Wat zijn onze Westerse belangen en waar helpen we de mensen daar werkelijk mee?

In feite staat als een paal boven water, het verandert de verhoudingen in het Midden-Oosten wel degelijk. Kijk bijvoorbeeld naar de Palestijnse problematiek: Hamas en Fatah zoeken, met hulp van de nieuwe verhoudingen in Egypte, opeens toenadering tot elkaar. Wat Israël natuurlijk niet leuk vindt. Dit waarschijnlijk in tegenstelling tot de bloedig onderdrukte opstand in Syrië.

Welke richting gaat het uit en waar doen we goed aan? Ik volg het, maar krijg er geen grip op. Natuurlijk gun je mensen hun vrijheid en democratie, maar waarom moet Kadhafi opeens met alle geweld weg en laten we de mensen in Syrië aan hun lot over? Het neigt naar een verborgen agenda, die riekt naar olie, maar die voorlopig niet boven tafel komt. Al maanden domineert het Midden-Oosten het nieuws, maar een heldere analyse vanuit ons Westerse perspectief heb ik nog niet gehoord.

En dan, zo'n beetje aan de vooravond van de onze herdenking van de tweede wereldoorlog is er groot nieuws: Osama Bin Laden is dood! Hoewel met de nodige terughoudendheid aangekondigd, is de euforie in vooral de Verenigde Staten groot. En waarom denk ik dan? Gaat dit de wereldvrede echt dichterbij brengen, wordt de positie van de vrouw hierdoor versterkt, kunnen we nu eindelijk een start maken aan een eerlijkere verdeling van de grondstoffen op deze wereld?

Het antwoord is wat mij betreft drie keer Nee! En dus zal ik op 4 mei, tijdens de 2 minuten stilte op de nationale dodenherdenking, stil staan bij alle slachtoffers van dictaturen waar ook ter wereld, inclusief die van onze westerse overheersing en dominantie! Je moet immers toch wat als je geen antwoorden op je vragen krijgt.

Bas Mol

Arab Spring

Some very special months have just passed. What started in Tunisia and came to a climax at Tahir Square in Egypt, gradually turned into a nightmare in Libya and Syria. It occupies my mind and I am not sure where it will end, and do not know what to think of it. What interests do we in the West have and what would really be of help to people there?

However there can be no doubt about one thing: it does change relations in the Middle East. Take the Palestinian problem for instance: all of a sudden Hamas and Fatah are making overtures to one another because the new situation in Egypt. This is something Israel does not like of course, as opposed to the savage suppression of the protests in Syria, probably.

Where will it all end and what should our reactions be? I follow the news, but do not understand it. Of course people are welcome to freedom and democracy, but why is it that Gaddafi is to be eliminated at all costs, and that people in Syria are left to fend for themselves? I am inclined to suspect a hidden agenda smelling of oil, which I think will remain hidden for some time to come. For months now the Middle East has dominated the news, but so far I have not heard a clear analysis from our Western perspective.

And now, on the eve of our commemoration of World War II there is big news: Osama Bin Laden is dead. Although this news was announced with due restraint, euphoria was great, especially in the United States. But why, do I think. Is this really a step towards world peace? Does this boost the position of women? Is this, at last, the start of a fairer division of raw materials in this world?

As far as I am concerned the answer to each of these questions is no. And therefore, on 4 May during the 2 minutes' silence at the national commemoration I will think of all victims of dictatorial regimes anywhere in the world, including those victims of our Western oppression and dominance. That is the least I can do, now that I get no answers to my questions.

Bas Mol

COLOFON / COLOPHON

1985-2011: 26 JAAR

STICHTING VRIENDEN VAN NAZARETH

Deze Contactbrief is een uitgave van de Stichting Vrienden van Nazareth. In 1985 opgericht en voortgekomen uit de Vereniging Basisgroep Tilburg zijn door de Stichting Vrienden van Nazareth de eerste contacten opgebouwd met Palestijnse christenen en moslims in Nazareth en vervolgens in andere steden van Israël.

This 'Contactbrief' is published by the Foundation Friends of Nazareth. In November 1985 the Foundation was created in the framework of contacts between an ecumenical community of Christians in Tilburg (the Netherlands) and the (Anglican) Christ Evangelical Church in Nazareth. Later on the Foundation has broadened its contacts to other towns in Israel.

Studiebeurzenproject / Scholarship project

Het studiebeurzenproject is een initiatief van de Stichting. De Palestijnse studenten, merendeels meisjes, zijn zorgvuldig geselecteerd door de contactpersonen in Israël. Studenten verklaren zich akkoord met de voorwaarden voor een 50% beurs, vrijwilligerswerk en terugbetaling van 25% van de ontvangen beurs. Palestijnse jongeren in Israël kunnen in hun eigen land geen aanspraak maken op een studiebeurs van overheidswege.

The scholarship project is an initiative of the Foundation. Palestinian students, mainly women, are carefully selected by contact persons of the Foundation in Israel. Students agree with the conditions for a 50% scholarship, which include doing voluntary work and a 25% repayment of the scholarship received. Young Palestinian citizens of Israel do not qualify for an Israeli government grant.

Sana Foundation

De Sana Foundation, in oprichting, is een partnerorganisatie van Stichting Vrienden van Nazareth in Israël. Vanuit dezelfde intentie als de Stichting is het doel van Sana Foundation het verstrekken van een studiebeurs aan Palestijnse studenten. Financiering hiervan kan plaatsvinden met de terugbetaling door de afgestudeerde studenten van de Stichting Vrienden van Nazareth van 25% van de ontvangen beurs.

Sana Foundation is a new initiative and a sister foundation in Israel of the Foundation Friends of Nazareth. Like the Foundation Friends of Nazareth it aims to offer opportunities of higher education for Palestinian women by providing grants. These grants are financed by scholarship repayments made by graduated students to the Foundation Friends of Nazareth.

Donaties /Donations

U kunt het studiebeurzenproject steunen met een eenmalige donatie. Het is ook mogelijk een donatie voor een periode van vier of vijf jaar toe te zeggen. U ontvangt een garantieverklaring ter ondertekening. Aan hen die de Stichting financieel steunen, wordt tweemaal per jaar de Contactbrief toegestuurd. Wij vragen minimaal € 10,- per jaar voor de Contactbrief. Financiële bijdragen kunt u overmaken op: ING nr. 14.43.982 / ABN-AMRO nr. 52.36.12.354 t.n.v. Stichting Vrienden van Nazareth Tilburg. De stichting is een ANBI instelling, donaties zijn fiscaal aftrekbaar.

We would be most grateful for your financial support of the scholarship project. Donations can be paid to the Sana Foundation. More information: foundation.sana@gmail.com

Adres

Stichting Vrienden van Nazareth
Postbus 2256, 5001 CG Tilburg
E.: friends.nazareth.tilburg@planet.nl
W.: www.friends-nazareth.nl

Address

Sana Foundation
2nd of Novemberstreet 2/7
5646 Haifa
Israel

De Statuten van de Stichting, gedateerd 26 november 1985, zijn geregistreerd bij de Kamer van Koophandel te Tilburg onder nr. 41096728. Druk: Drukkerij Gianotten bv Tilburg.

Sleutelen aan de toekomst

Met een sleutel
sluit je een deur,
laat je een verleden achter
met die sleutel draag je een verleden mee

Met een sleutel
open je een deur
naar ontwikkeling en bewustwording
als Palestijnse vrouw in Israël

Met zo'n sleutel
openen vrouwen zelf de deur
naar hun eigen toekomst

© Felicia Dekkers

**AD MOL HEEFT HET BESTUUR VERLATEN.
HIJ WAS ALTIJD IN VOOR NIEUWE INITIATIEVEN EN UITDAGINGEN:
2007 MET ASHRAF FIETSEN? JAZEKER, DAT LEERT HIJ WEL.**